

Normen t.b.v. Kwaliteitsvisitaties Seksuele gezondheidszorg binnen de GGD-centra seksuele gezondheid

Versie: 8 juni 2022

Inleiding

In Nederland zijn er 24 centra seksuele gezondheid (CSG's) verdeeld over acht regio's. De kwaliteitsvisitatie Seksuele Gezondheidszorg zoals georganiseerd in Nederland is een uniek instrument om de kwaliteit van zorg bij de GGD-CSG's te borgen. Het is een intercollegiale toetsing op locatie en heeft zowel een kwaliteit bevorderend als een toetsend karakter. Als basis voor deze visitatie fungeren de kwaliteitsafspraken uit het Kwaliteitsprofiel Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg behorende bij de Aanvullende Subsidieregeling Seksuele Gezondheid (ASG)¹. Om een systematische, objectieve en transparante wijze van visiteren te waarborgen heeft een door de PVC geïnstalleerde normencommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de kernberoepsgroepen werkzaam op CSG's, een normen- en waarderingsstelsel ontwikkeld. De normen zijn terug te voeren op één of meerdere kwaliteitsafspraken uit het Kwaliteitsprofiel. Per norm is een waarderingschaal toegepast.

Waarderingsstelsel

Voor het waarden van de uitkomsten wordt een vijfpuntschaal gehanteerd: uitstekend, goed, voldoende (de norm), onvoldoende, zwaar onvoldoende. 'Uitstekend' betekent dat het CSG op dat onderdeel beter scoort dan wat van het CSG wordt verlangd. Er is sprake van een potentiële voorbeeldfunctie voor anderen. Ook bij 'goed' zit men nog boven de norm. Bij 'voldoende' is de zorg conform de minimale eisen. Desondanks kan toch sprake zijn van een enkele of incidentele tekortkoming. Die is dan meestal niet zo ernstig dat meteen actie nodig is, maar het CSG kan wel een of meer adviezen meekrijgen ter verbetering van de zorg. Gaat het om een grotere of structurele tekortkoming, die bijstelling behoeft, dan leidt dat tot een onvoldoende. Bij zorg die op het betreffende onderdeel ernstig tekortschiet, komt men tot een zwaar onvoldoende. Wanneer tijdens de visitatie blijkt dat het gevisiteerde CSG niet aan de norm voldoet, worden hier consequenties aan verbonden, gedefinieerd in voorwaarden, zwaarwegende adviezen en aanbevelingen met bijbehorende rapportagermijnen en acties:

¹Staatscourant september 2011 paragraaf 6.2 Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg en coördinatie. Per 1 januari 2023 komt de subsidieregeling ASG te vervallen en valt deze taak binnen de nieuwe Wpg.

Waarderingschaal

- In geval van **Uitstekend** presteert het CSG beter dan de norm of is een voorbeeld voor anderen. De PVC kan het CSG vragen deze 'good practise' in het kader van kwaliteitsverbetering te delen met andere CSG's.
- Ook in geval van **Goed** scoort het CSG boven de norm, de zorg behoeft geen bijstelling.
- Een **Voldoende** is in principe conform de minimale eisen. Men voldoet aan de norm. Toch kan dit tot een of meer tot **aanbevelingen** leiden, waarin staat hoe de praktijkvoering op onderdelen verbeterd kan worden. Die aanbevelingen hebben meestal geen dwingend karakter, maar komen bij een volgende visitatie na vijf jaar wel weer aan de orde.
- Een **Onvoldoende** betekent dat er op onderdelen tekortkomingen zijn geconstateerd. Een onvoldoende mondt gewoonlijk uit in een **zwaarwegend advies** tot het ondernemen van acties. De geconstateerde tekortkomingen zijn weliswaar voor het moment acceptabel, maar vergen in de nabije toekomst verbetering. Zwaarwegende adviezen resulteren binnen maximaal twee jaar in vervolgacties en worden getoetst door een schriftelijke hervisitatie.
- **Zwaar onvoldoende** houdt in dat ten aanzien van essentiële onderdelen ernstige tekortkomingen zijn geconstateerd. Bij de waardering zwaar onvoldoende is sprake van een potentieel gevaar voor kwaliteit en patiëntveiligheid. Hier is een **voorwaarde** aan verbonden. Voorwaarden dienen binnen de tijd die de visitatiecommissie aangeeft te leiden tot verbeteracties, maar maximaal binnen zes maanden. Dit wordt getoetst door een hervisitatie na zes maanden.

De PVC streeft ernaar dat de CSG's voldoen aan de norm (voldoende tot goed). Indien een CSG zichzelf verder wil verbeteren, kan het streven naar uitstekend. Uitstekend kan gescoord worden bij zeer bijzondere prestaties op het gebied van deze norm; er is sprake van een potentiële voorbeeldfunctie voor vakgenoten.

Voor de score voldoende, goed en uitstekend moet in principe sprake zijn van alle hieronder genoemde constatering. Het is dus en... enen.... Men ontvangt niet een score van uitstekend als aan één constatering wordt voldaan, terwijl er op andere onderdelen van dat domein lager wordt gescoord.

Bij de score onvoldoende en zwaar onvoldoende geldt het tegenovergestelde. Dan is het niet een optelsom van en... en ..., maar gaat het om of ... of.... Als een van de constatering niet aanwezig is, is dat in principe genoeg voor de kwalificatie onvoldoende of zwaar onvoldoende.

Niet elke voorwaarde is altijd te beantwoorden met aan- of afwezig, met ja of nee. Soms is iets wel aanwezig, maar dan toch niet voor 100%. Het is uiteindelijk aan de visitatiecommissie om een score uitstekend, goed, voldoende of (zwaar) onvoldoende toe te kennen.

In dit normenrapport worden bij de uitwerking van de waarderings waar mogelijk getallen en/of percentages genoemd. Het is niet mogelijk noch wenselijk om dit overal stringent door te voeren.

Dan bestaat het gevaar dat het middel (het instrument met normen) uiteindelijk een doel (het halen van de norm) wordt dat men nastreeft, met alle bureaucratische neveneffecten van dien.

Daar waar geen getallen en percentages staan, is vaak gekozen voor termen als 'incidenteel', 'periodiek', 'regelmatig' of 'structureel'. Onder incidenteel wordt verstaan dat het sporadisch of af en toe voorkomt, dan wel niet systematisch en/of ad hoc gebeurt. Met periodiek wordt bedoeld dat het zich terugkerend met enige regelmaat voordoet en onder regelmatig wordt verstaan dat het herhaaldelijk gebeurt. Met structureel wordt bedoeld dat het systematisch (en met een min of meer vaste regelmaat) gebeurt en er afspraken zijn over de frequentie.

Vanwege de ontwikkeling van nieuwe inzichten in het vakgebied en veranderlijke eisen vanuit de samenleving en de politiek heeft dit document een dynamisch karakter. Daarom wordt dit document periodiek geëvalueerd en waar nodig gereviseerd.

Het normendocument hanteert zeven kwaliteitsdomeinen.
Deze kwaliteitsdomeinen zijn ontleend aan kwaliteitsafspraken uit het Kwaliteitsprofiel Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg 2022.
1. Collectieve preventie en publieke soa-zorg
2. Individuele preventie
3. Curatieve soa-zorg
4. Samenwerking intern en extern
5. Medewerkers
6. Deskundigheidsbevordering en vaardigheidsonderhoud
7. Toegankelijkheid

1. Collectieve preventie en publieke soa-zorg

Toelichting/onderbouwing

De GGD'en hebben een taak op het gebied van collectieve preventie, voortbouwend op het preventiebeleid van Gemeenten conform de Wet publieke gezondheid (Wpg). Op basis van de ASG-regeling (een aanvulling op de wet) bieden CSG's voor een aantal groepen gratis en, indien gewenst, anonieme - aanvullende seksuele gezondheidszorg. Het gaat o.a. om de volgende personen: mannen die seks hebben met mannen (MSM), sekswerkers (m/v), gewaarschuwden, personen met soa-gerelateerde klachten, slachtoffers van seksueel geweld, jongeren <25 jaar, personen uit soa-endemisch gebied. GGD'en krijgen middelen om inzicht te vergaren in de ontwikkelingen binnen specifieke groepen en hun collectieve preventie hierop aan te passen. Hiertoe behoort de registratie van gegevens ten behoeve van regionale en landelijke surveillance, beleidsontwikkeling en onderzoek met betrekking tot seksuele gezondheid, als ook de uitvoering daarvan. Door middel van surveillance en evaluatie van indicering en triageprotocol kan elk CSG voor haar eigen werkgebied inzicht krijgen in de aard en omvang van de risicogroepen.

Voldoende (en/en)

- Het CSG verzamelt en analyseert gegevens voor surveillance doeleinden. Minimaal een keer per jaar worden directie en ketenpartners geïnformeerd.
- Het CSG baseert haar beleid op regionale kenmerken en landelijke surveillancegegevens (epidemiologie en gedragsdata).

Goed (en/en)

- Idem aan voldoende +
- Het CSG verricht outreach-activiteiten bij risicogroepen, m.n. laagopgeleiden, sekswerkers, MSM en migranten.
- Het CSG beschikt over een actuele sociale kaart (met een sociale kaart wordt bedoeld een overzicht van relevante ketenpartners -huisartsen, dermatologen, artsen-microbioloog, seksuologen, bekkenbodempfysiotherapeuten, hiv-behandelcentra etc. in het werkgebied van de GGD en hun contactgegevens).
- Het CSG geeft op basis van de resultaten en conclusies van de lokale surveillance aan welke groepen relatief slecht bereikt worden door het CSG en welke stappen zij onderneemt om de seksuele gezondheidszorg voor deze groepen te verbeteren.
- Binnen het CSG is één arts verantwoordelijk voor het verzamelen, analyseren en interpreteren van epidemiologische soa- en sense- gegevens (surveillance ten behoeve van beleid).

Uitstekend (en/en)

- Idem aan goed +
- De resultaten en conclusies van de regionale surveillance seksuele gezondheid zijn opgenomen in het activiteitenplan voor de regio. Hierbij wordt nauw samengewerkt met een epidemioloog van de GGD. Voorbeelden van elementen van de surveillancedata zijn het aantal en de soorten hulpvragen, trends in kenmerken en aantallen van cliënten, trends in seksueel (risico)gedrag (deelname aan onderzoeksprojecten als 'seks onder je 25e') trends in condoom en anticonceptie gebruik, soa-vindpercentages bij verschillende doelgroepen, aantallen gebruikte morning-afterpil, aantal uitgevoerde zwangerschapstesten, onbedoelde zwangerschap en seksueel geweld.
- Het CSG houdt zich aantoonbaar bezig met het interpreteren en analyseren van de eigen werkzaamheden en de vergelijking hiervan met landelijke trends. Opvallende bevindingen tijdens de spreekuren of surveillance gegevens worden besproken in het teamoverleg en leiden zo nodig tot interventies of beleidswijzigingen.

Onvoldoende

- Het CSG heeft onvoldoende inzicht in lokale epidemiologische gegevens en/of er wordt geen beleid gemaakt op basis van epidemiologie, maar voert wel beleid uit dat in de regio of landelijk is afgesproken.

Zwaar onvoldoende

- Het CSG heeft geen inzicht in lokale epidemiologische gegevens en/of er wordt geen beleid gemaakt op basis van epidemiologie en/of voert geen landelijk beleid uit.

2. Individuele preventie

Toelichting/onderbouwing

Individuele preventie omvat zorg op cliënt niveau op het gebied van o.a. soa, anticonceptie en (on)bedoelde zwangerschap, seksueel (dis)functioneren en seksueel geweld. Het omvat ook een snelle behandeling of doorverwijzing bij soa- gerelateerde klachten of hiv, counseling over een onbedoelde zwangerschap, of hulpverlening bij vragen of problemen op het gebied van seksueel functioneren of hulp aan slachtoffers en/of plegers van seksueel geweld en dwang, het voorkomen van verdere schade aan derden en partnermanagement.

Voldoende (en/en)

- In de uitvoering van het werk van het CSG is preventie op het gebied van o.a. soa, anticonceptie en (on)bedoelde zwangerschap, seksueel (dis)functioneren, seksueel geweld, huiselijke geweld, mensenhandel en zedendelict geïncorporeerd in de individuele zorg. Dit is schriftelijk vastgelegd in werkafspraken en werkinstructies (protocollen).
- Voor de doelgroep jongeren onder de 25 jaar is aantoonbaar beleid gemaakt voor preventie op gedragsniveau m.b.t. seksuele gezondheid blijkend uit werkafspraken en werkinstructies (protocollen).
- Elke jongere onder de 25 jaar met vragen over seksuele gezondheid krijgt een consult bij een verpleegkundige seksuele gezondheid aangeboden.
- Het CSG heeft 24 uur per dag informatie beschikbaar over waar cliënten terecht kunnen voor deze hulpverlening binnen en buiten kantooruren.
- Het CSG ondersteunt cliënten bij partnermanagement.

Goed (en/en)

- Idem aan voldoende +

- In werkafspraken en werkinstructies (protocollen) zijn de taakafbakening tussen arts, verpleegkundig specialist en verpleegkundige vastgelegd. De werkwijze wordt periodiek geëvalueerd.
- Het CSG heeft een vaste methode om cliënten optimaal te ondersteunen bij partnermanagement zoals vervolgfafspraken, contactstroken, sms, www.partnerwaarschuwing.nl.
- Het CSG beschikt over werkafspraken en werkinstructies (protocollen) rondom de zorg aan minderjarigen in diverse situaties.

Uitstekend (en/en)

- Idem aan goed +
- De werkwijze rondom de zorg aan minderjarigen wordt jaarlijks geëvalueerd intern en met ketenpartners.

Onvoldoende (of/of)

- De uitvoering van het werk van het CSG-preventie op het gebied van o.a. soa, anticonceptie en (on)bedoelde zwangerschap, seksueel (dis)functioneren en seksueel geweld is onvoldoende geïncorporeerd in de individuele zorg, blijktens gebrek aan aantoonbare activiteiten.

of

- Het CSG beschikt over een beperkt aantal werkafspraken t.a.v. individuele preventie en de zorg aan minderjarigen.

of

- Het CSG ondersteunt cliënten bij partnermanagement niet structureel.

Zwaar onvoldoende (of/of)

- Het CSG voert individuele preventieve taken uit, maar beschikt niet over werkafspraken.

of

- Het CSG doet niet aan partnermanagement.

3. Curatieve soa-zorg

Toelichting/onderbouwing

De curatieve zorg die CSG's bieden is bedoeld als laagdrempelige test- en behandelvoorziening voor kwalitatief goede soa-zorg. Het aanvullende aanbod is gericht op doelgroepen die via de reguliere zorg slecht worden bereikt en die een verhoogd risico op soa hebben door gedrag en/of sociale kwetsbaarheid. De soa-zorg omvat 1. counseling over risico's van soa's en hiv, 2. soa- en hiv-test, 3. behandeling en medicatie en 4. zorg en ondersteuning.

Dit domein bevat een beschrijving van de belangrijkste zorgprocessen voor de eigen praktijkvoering, zoals actuele werkafspraken en werkinstructies (protocollen) voor eigen medewerkers, veelal afgeleid van landelijke richtlijnen en draaiboeken. Deze protocollen zijn goed toegankelijk voor alle daartoe bevoegde medewerkers en worden periodiek herzien.

Voldoende (en/en)

- Voor het verrichten van spreekuren zijn werkafspraken en werkinstructies (protocollen) gemaakt over spreekuursupervisie, lichamelijk onderzoek, syndromaal behandelen van soa, toediening van vaccinaties, en calamiteiten.
- Nieuwe richtlijnen en landelijke draaiboeken worden gezamenlijk besproken. Landelijke draaiboeken (zoals bijvoorbeeld op het gebied van seksaccidenten en prikaccidenten) en richtlijnen worden vertaald naar de eigen organisatie, maar het CSG heeft geen structurele werkwijze voor de implementatie.

- Voor de belangrijkste onderdelen van het werk zijn werkafspraken en werkinstructies (protocollen), deze worden ad hoc geactualiseerd.
- Iemand binnen de afdeling is verantwoordelijk voor het documenteren van lokale werkafspraken en werkinstructies (protocollen).
- Het CSG beschikt bij online consulten over werkafspraken over welke cliënten hiervan gebruik kunnen maken en wanneer naar een fysiek spreekuur of naar andere hulpverlening moet worden doorverwezen.
- Het CSG heeft werkafspraken m.b.t. PrEP zorgaanbod conform de multidisciplinaire richtlijn PrEP en de subsidieregeling PrEP.

Goed (en/en)

- Idem aan voldoende +
- Het CSG heeft een werkwijze voor de implementatie van relevante, actuele richtlijnen en protocollen.
- Actualisatie van werkafspraken en werkinstructies (protocollen) vindt periodiek plaats.
- Iemand binnen de afdeling is verantwoordelijk voor het actueel houden van de lokale werkafspraken en werkinstructies (protocollen). Per functie is een medewerker betrokken bij de actualisatie en onderhoud van de lokale protocollen welke betrekking hebben op de betreffende functie.
- Bij online consulten en contacten (zoals bijvoorbeeld E-health, sense.info chat, internetveldwerk en/of video consulten) zijn protocollen beschikbaar (o.a. over welke cliënten hiervan gebruik kunnen maken en wanneer naar een face to face spreekuur of naar andere hulpverlening moet worden doorverwezen) en werkafspraken over o.a. dossiervoering (denk aan vast format, uitvoerend type professional, afhandelingsduur, privacy en opslagduur).
- Het CSG onderhoudt m.b.t. PrEP zorg contact met hiv-behandelcentra, huisartsen en apotheek alsmede verslavingszorg en GGZ-instellingen in de regio.

Uitstekend (en/en)

- Idem aan goed +
- Nieuwe richtlijnen en landelijke draaiboeken of wezenlijke herzieningen worden zodra zij uitkomen (< 3 maanden), gezamenlijk doorgenomen en geïmplementeerd.
- Protocollen worden nageleefd. Als ervan wordt afgeweken, wordt dit beargumenteerd en vastgelegd in het dossier. De bespreking van casuïstiek leidt tot een uniforme werkwijze binnen het team.
- Het CSG evalueert werkafspraken en werkinstructies (protocollen) (aantoonbaar) structureel en neemt maatregelen ter verbetering indien nodig.
- Het CSG evalueert minimaal de dossiervoering periodiek en neemt maatregelen ter verbetering indien nodig.
- Het CSG verzorgt m.b.t. PrEP zorg informatie & scholing aan andere aanbieders in de regio.

Onvoldoende (of/of)

- Schriftelijke vastlegging van werkafspraken en werkinstructies voor de belangrijkste onderdelen van het werk zijn lacunair of niet geactualiseerd. De verantwoordelijkheid voor lokale protocollen is niet belegd.

of

- Nieuwe richtlijnen en landelijke draaiboeken worden niet gezamenlijk besproken.

Zwaar onvoldoende

- Schriftelijke vastlegging van zorgprocessen voor de belangrijkste onderdelen van het werk ontbreken.

4. Samenwerking extern en intern

Toelichting/onderbouwing

Dit domein gaat over samenwerking die het CSG in het kader van goede zorg aangaat met interne en externe (keten)partners. Wat betreft externe partners gaat het om samenwerkingsafspraken met huisartsen, dermatologen, hiv-behandelaren en Centra Seksueel Geweld om samenwerkingsovereenkomsten met apothekers, arts-microbiologen (werkzaam in ISO15189 geaccrediteerde laboratoria) en een seksuoloog NVVS.

De samenwerking met dermatologen (en soms ook gynaecologen en urologen) betreft de onderlinge taakverdeling en, de afspraken voor consultatie bij casuïstiek, advisering over de lokale werkwijze, bijdrage aan multidisciplinair overleg en scholing, alsmede, waar mogelijk, het faciliteren van de opleiding van AIOS Infectieziektebestrijding en AIOS dermatologie. Ook de verslaggeving naar verwijzers en huisartsen valt hieronder. De interne samenwerkingsafspraken hebben betrekking op de onderlinge afstemming met de andere afdelingen van de GGD, zoals de afdelingen JGZ en gezondheidsbevordering. Het CSG investeert daarnaast in de kwaliteit van de interne samenwerking en staat hier periodiek bij stil, onder andere op het gebied van teamsamenwerking, onderlinge feedback, werkbelasting en persoonlijk functioneren.

Voldoende (en/en)

- Het CSG heeft een samenwerkingsovereenkomst met een ISO15189 geaccrediteerd medisch microbiologisch laboratorium en de daaraan verbonden arts-microbioloog. In die samenwerkingsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over dagelijkse consultatieve beschikbaarheid van een arts-microbioloog, sneldiagnostiek, overleg surveillance data, early warning bij verheffing, en microbiologische bijscholing van medewerkers.
- Het CSG heeft een samenwerkingsovereenkomst met een apotheker waarin minimaal frequentie en inhoud m.b.t. continue levering en bevoorrading van medicatie zijn geregeld (NB deze taken kunnen door meer dan één apotheker geleverd worden).
- Het CSG heeft de verantwoordelijkheid voor (toezicht op) goede opslag en uitgifte van medicatie neergelegd bij de eindverantwoordelijk arts van het CSG of in een samenwerkingsovereenkomst met een toezichthoudend apotheker.
- Het CSG heeft een samenwerkingsovereenkomst met minimaal één seksuoloog NVVS-SH, en samenwerkingsafspraken met minimaal één dermatoloog/dermatologengroep en één hiv-behandelaar.
- Met alle ketenpartners zijn werkafspraken schriftelijk vastgelegd (in convenanten). Daar waar die minimaal zijn, is er aantoonbaar regelmatig overleg.
- Het CSG heeft een werkwijze voor verwijzing naar andere hulpverleners.
- Er zijn regionale bijeenkomsten ten behoeve van afstemming binnen de regio en er is onderlinge afstemming met de afdelingen JGZ en Gezondheidsbevordering.
- Indien van toepassing werkt het CSG binnen het verzorgingsgebied samen met andere CSG's, o.a. in een spreekuurrooster. Dit is uitgewerkt in een vastgelegde werkwijze "verwijzing/toegang tot consult seksuele gezondheid en consultdifferentiatie" in het desbetreffende verzorgingsgebied.
- Er wordt aantoonbaar aandacht besteed aan teamsamenwerking.

Goed (en/en)

- Idem aan voldoende +

- De samenwerking met het medisch microbiologisch laboratorium is ingebed in de regionale zorgketen en voorziet in regionale surveillance.
- Bij verwijzing door een hulpverlener naar het CSG wordt met toestemming van de cliënt een terugkoppeling gegeven aan de verwijzer.
- Bij regionale afspraken die gemaakt worden met ketenpartners draagt het CSG zorg voor vastlegging en implementatie in relevante documentatie (sociale kaart, werkplannen, etc.).
- Het CSG bespreekt minimaal eenmaal per jaar de onderlinge samenwerking en het 'klimaat' binnen de organisatie en heeft een werkwijze om teamfunctioneren te analyseren en te bespreken, al of niet met behulp van een gevalideerd instrument. Minimaal 1 keer per jaar vindt, op basis van de resultaten van de analyse van team functioneren, een activiteit plaats ter bevordering van de teamsamenwerking.

Uitstekend (en/en)

- Idem aan goed +
- Met alle ketenpartners zijn er schriftelijk vastgelegde meerjaren samenwerkingsafspraken over: advisering, lokale werkwijze en consultatie met betrekking tot individuele cliënten en verwijzing, bijdrage aan scholing van verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten en artsen en deelname aan MDO. Dit geldt ook voor scholing aan AIZB-artsen en AIOS-dermatologie. Het CSG kan desgevraagd verslagen overleggen van periodiek overleg met alle externe partijen (laboratorium, arts-microbioloog, dermatoloog, seksuoloog, hiv-behandelaar en apotheker).
- Bij rechtstreeks doorverwijzen naar de tweede lijn (bijvoorbeeld dermatoloog, gynaecoloog, HIV-consulent) zijn de lijnen kort en wordt de huisarts hiervan op de hoogte gesteld met toestemming van de cliënt. Dit geldt m.n. bij het starten van anticonceptie, bij het vaststellen van hepatitis B/C, syfilis of hiv.
- Er is onderlinge afstemming met de afdelingen JGZ en Gezondheidsbevordering.
- Er wordt aantoonbaar aandacht besteed aan teambuilding en reflectie binnen het team 'seksuele gezondheid' van een GGD. Er is bereidheid om voor elkaar waar te nemen. Het rooster wordt in onderlinge afstemming opgesteld.

Onvoldoende (of/of)

- In de samenwerkingsovereenkomst met het medisch microbiologisch laboratorium zijn onvoldoende afspraken gemaakt over dagelijkse consultatieve beschikbaarheid van een arts-microbioloog, sneldiagnostiek, overleg surveillance data, early warning bij verheffing, en/of microbiologische bijscholing van medewerkers.
- of
- In de samenwerkingsovereenkomst met de apotheker zijn onvoldoende afspraken gemaakt over leverantie, bevoorrading, opslag en uitgifte van medicatie en vaccins.
- of
- Het CSG heeft geen schriftelijk vastgelegde werkafspraken met andere dan bovengenoemde ketenpartners en overleg vindt niet regelmatig plaats.
- of
- Het CSG besteedt geen aantoonbare aandacht aan de onderlinge samenwerking binnen de organisatie.

Zwaar onvoldoende (of/of)

- Het CSG heeft geen werkafspraken met ketenpartners en er vindt geen overleg plaats.
- of
- Het CSG evalueert haar functioneren en de onderlinge samenwerking niet, terwijl er wel aanwijzingen zijn voor onderlinge wrijvingen. Gedrag, individuele ontwikkeling,

werkbelasting en persoonlijke omstandigheden wordt binnen de organisatie geaccepteerd als zijnde een individueel probleem.

5. Medewerkers

Toelichting/onderbouwing

Binnen een CSG zijn verschillende beroepsgroepen werkzaam, te weten: verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten, artsen, doktersassistenten en administratief medewerkers. Het domein 'medewerkers en organisatie' beschrijft de minimale bezetting van medewerkers tijdens spreekuren. Voor de invulling hiervan worden op lokaal (CSG) of regionaal (coördinerende GGD) niveau werkafspraken gemaakt waarin de taakverdeling tussen artsen, verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten is beschreven en waarin staat wanneer een verpleegkundige een arts consulteert en wat de bereikbaarheid is van een arts M&G met profiel infectieziektebestrijding KNMG (= arts IZB) tijdens spreekuren.

Voldoende (en/en)

- Er is minimaal één arts M+G, met het profiel IZB in dienst van het CSG met opleiding op het gebied van seksuele gezondheid en actuele deskundigheid op dit gebied. Dit kan eventueel in een regionale samenwerking van meerdere CSG's samen geregeld zijn. In dat geval is de arts M+G van een andere GGD minimaal 4 uur per week zichtbaar en actief betrokken bij het beleid en de supervisie van artsen/VS van de GGD zonder arts M+G en zijn werkafspraken over minimaal inhoud en beschikbaarheid vastgelegd.
- Er is één arts M+G aangewezen als eindverantwoordelijk voor de medisch inhoudelijke kwaliteit van zorg.
- Bij consulten zijn op de locatie minimaal twee medewerkers met een BLS-training aanwezig. Minimaal één medewerker is een verpleegkundige dan wel hoger opgeleid. Overleg met een arts die de dagelijkse medische eindverantwoordelijkheid draagt is te allen tijde mogelijk.
- Tijdens spreekuren waarbij consulten worden ingepland voor cliënten die klachten hebben en/of waarbij op basis van professionele richtlijnen de verwachting is dat lichamelijk onderzoek nodig kan zijn, is een inhoudelijk bekwaam arts of verpleegkundig specialist op locatie aanwezig voor supervisie en beoordeling van de cliënt.
- Alle artsen, verpleegkundigen, doktersassistenten en medisch analisten voldoen aan de minimale eisen, zoals omschreven in de tabel 'Minimale eisen aan medewerkers' van het kwaliteitsprofiel 2022, of zijn in opleiding hiervoor.
- De bekwaamheid van medewerkers wordt vastgelegd en periodiek getoetst.
- De bezetting van doktersassistenten en administratief medewerkers is toereikend om alle hen toebedeelde werkzaamheden uit te voeren.
- Minimaal de helft van de aan het CSG verbonden verpleegkundig specialisten en/of verpleegkundigen is gedurende 16 uur per week werkzaam in het CSG.
- Minimaal de helft van de verpleegkundigen is ingeschreven in het kwaliteitsregister V&VN met deskundigheidsgebied Seksuele Gezondheid. De andere een helft is bezig de met het behalen van de toelatingseisen voor het deskundigheidsgebied SG of begint hier op korte termijn aan.
- Voor het verrichten van spreekuren zijn adequate onderlinge werkafspraken gemaakt om een uniforme en kwalitatieve uitvoering van de spreekuren te borgen.
- Het CSG heeft een kwaliteitssysteem waarin het zorgaanbod wordt verbeterd op basis van een doorlopende evaluatie van meldingen van incidenten en klachten.

Goed (en/en)

- Idem aan voldoende +

- Minimaal twee derde van de verpleegkundigen is ingeschreven in het kwaliteitsregister V&VN met deskundigheidsgebied Seksuele Gezondheid. De andere een derde is bezig de met het behalen van de toelatingseisen voor het deskundigheidsgebied SG of begint hier op korte termijn aan.
- Minimaal één arts M+G is voor 16 uur per week verbonden aan het CSG, waarvan minimaal 8 uur per week cliëntcontactgebonden taken (consultatie is ook cliëntcontactgebonden).
- Het CSG organiseert periodiek een klantervaringsonderzoek.

Uitstekend (en/en)

- Idem aan goed +
- Er is meer dan één arts M&G en/of IZB verbonden aan het CSG en er is meer dan één arts met de aantekening seksuologie NVVS verbonden aan het CSG. De arts M&G is betrokken bij de dagelijkse gang van zaken en het dagelijks beleid.
- De aan het CSG verbonden artsen, verpleegkundige specialisten en/of verpleegkundigen zijn gedurende tenminste 16 uur per week werkzaam in het CSG, waarvan minimaal 8 uur per week cliëntcontactgebonden taken (consultatie is ook cliëntcontactgebonden).
- Alle aan het CSG verbonden verpleegkundigen zijn ingeschreven in het kwaliteitsregister V&VN met deskundigheidsgebied Seksuele Gezondheid.
- Er is een kwaliteitssysteem mede gebaseerd op behoeften en wensen van cliënten. Het CSG betreft het perspectief van de cliënt in zowel de directe zorgverlening als in het verbeteren van de kwaliteit van zorg.

Onvoldoende(of/of)

- Bij consulten is de mogelijkheid tot overleg met een arts die de dagelijkse medische eindverantwoordelijkheid draagt niet altijd gewaarborgd
- of
- Tijdens spreekuren waarbij lichamelijk onderzoek of andere consultatie van een arts op locatie nodig wordt geacht is niet altijd een arts beschikbaar.
- of
- Geen van de aan het CSG verbonden artsen, verpleegkundige specialisten en/of verpleegkundigen is minimaal 16 uur per week verbonden aan het CSG.
- of
- De artsen voldoen niet aan de minimale scholingseisen EN er is geen scholingsplan dat de artsen de vereiste modules/ trainingen in het komend jaar gaan volgen.
- of
- Er is geen arts IZB OF geen arts M&G verbonden aan het CSG.
- of
- Minder dan de helft van de verpleegkundigen is ingeschreven in het kwaliteitsregister V&VN met deskundigheidsgebied Seksuele Gezondheid.
- of
- Er is wel een kwaliteitssysteem en meldingssysteem voor incidenten en klachten, maar hier worden geen acties op genomen.

Zwaar onvoldoende (of/of)

- Bij consulten is de mogelijkheid tot overleg met een arts die de dagelijkse medische eindverantwoordelijkheid draagt niet gewaarborgd
- of
- Bij een aanzienlijk deel van spreekuren waar lichamelijk onderzoek of andere consultatie van een arts op locatie nodig wordt geacht, is geen arts (structureel) beschikbaar.
- of
- Er is geen arts IZB EN geen arts M&G verbonden aan het CSG.

of

- Geen van de verpleegkundigen is ingeschreven in het kwaliteitsregister V&VN met deskundigheidsgebied Seksuele Gezondheid.

of

- Er is geen aantoonbaar kwaliteitssysteem en/of meldingssysteem voor incidenten en klachten.

6. Deskundigheidsbevordering en vaardigheidsonderhoud

Toelichting/onderbouwing

Deskundigheidsbevordering en vaardigheidsonderhoud houdt in dat verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten en artsen deelnemen aan periodieke nascholing, periodiek intervisie-overleg, intercollegiale toetsing (ICT), periodiek multidisciplinaire overleg (MDO) en motiverende gespreksvoering conform het Kwaliteitsprofiel Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg.

De deskundigheidsbevordering is aantoonbaar gericht op curatieve soabestrijding, seksualiteitshulpverlening en scholing op het gebied van consultvoering en voorlichting.

Voldoende (en/en)

- Intervisie, multidisciplinair overleg (MDO) en gestructureerde soa-casuïstiekbesprekingen vinden minimaal 2x per jaar plaats en wordt door minimaal 50% van het team bijgewoond. Notulen kunnen desgevraagd worden overhandigd.
- Het MDO vindt plaats in aanwezigheid van een vakspecialist² én een arts/verpleegkundig specialist met opleiding seksualiteitshulpverlening.
- De deskundigheidsbevordering is aantoonbaar gericht op curatieve soabestrijding, seksualiteitshulpverlening en scholing op het gebied van consultvoering en voorlichting.
- Elke medewerker wordt minimaal 16 uur per jaar in de gelegenheid gesteld bij- en nascholing te volgen. Niet alle medewerkers volgen 16 uur per jaar bij- en nascholing in specifieke thema's gerelateerd aan het leveren van seksuele gezondheidszorg in de publieke gezondheidszorg
- Er is een inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers.
- 50% van de medewerkers is getraind in Motivational Interviewing (MI).

Goed (en/en)

- Idem aan voldoende +
- Intervisie, multidisciplinair overleg (MDO) en gestructureerde soa-casuïstiekbesprekingen vinden minimaal 4x per jaar plaats en wordt door minimaal 75% van het team bijgewoond.
- Het CSG beschikt over een werkwijze waarbij medewerkers de praktische uitvoering van de consultvoering en de triage onderling incidenteel ~~wordt getoetst~~ toetsen aan werkafspraken en werkinstructies (protocollen).
- Elke medewerker volgt minimaal 16 uur per jaar bij- en nascholing in specifieke thema's gerelateerd aan het leveren van seksuele gezondheidszorg in de publieke gezondheidszorg.
- Voor het inwerken van nieuwe medewerkers zijn in een inwerkschema minimaal begeleiding, inwerkrooster, leerdoelen en evaluatie vastgelegd.
- Nieuwe inzichten uit bij- en nascholing worden periodiek teruggekoppeld naar collega's.
- 75% van de medewerkers is getraind in Motivational Interviewing (MI).

Uitstekend (en/en)

² Onder vakspecialist wordt o.a. verstaan een seksuoloog NVVS-SH, dermatoloog, medisch microbioloog, infectioloog, neuroloog of arts M+G/infectieziektebestrijding afhankelijk van de te behandelen casuïstiek.

- Idem aan goed +
- Intervisie, multidisciplinair overleg (MDO) en gestructureerde soa-casuïstiekbesprekingen vinden minimaal 4x per jaar plaats en worden door alle teamleden bijgewoond.
- Medewerkers toetsen de praktische uitvoering van de consultvoering en de triage onderling structureel aan werkafspraken en werkinstructies (protocollen).
- Voor elke medewerker is bij- en nascholing vastgelegd in een bij- en nascholingsplan.
- Binnen de afdeling is een cultuur van kennisdeling. Nieuwe inzichten uit bij- en nascholing worden structureel teruggekoppeld in een teamoverleg.
- Alle medewerkers zijn getraind in Motivational Interviewing (MI). Voor de begeleiding van medewerkers is een MI-coach beschikbaar die is aangesloten bij MINT.

Onvoldoende (of/of)

- Er zijn wel intervisie-overleggen en multidisciplinaire overleggen (MDO), maar die vinden incidenteel (ad hoc) plaats of worden slecht (door minder dan 50% van het team) bijgewoond.

of

- Er zijn wel somatische/soa-casuïstiekbesprekingen, maar die vinden incidenteel (ad hoc) plaats of worden slecht (door minder dan 50% van het team) bijgewoond.

of

- Medewerkers worden onvoldoende in de gelegenheid gesteld bij- en nascholing te volgen. Onvoldoende wil zeggen de medewerkers desgevraagd dit zelf onvoldoende vinden en dat dit wordt beaamd door het management.

Zwaar onvoldoende (of/ of)

- Er zijn nagenoeg geen intervisie-overleggen en multidisciplinaire overleggen (MDO).

of

- Er zijn nagenoeg geen soa-casuïstiekbesprekingen.

of

- Medewerkers worden niet in de gelegenheid gesteld bij- en nascholing te volgen.

7. Toegankelijkheid

Toelichting/onderbouwing

Dit domein gaat over de afspraken die het CSG heeft ten aanzien van openingstijden en bereikbaarheid van off- en online dienstverlening

Voldoende (en/en)

- Het CSG is op werkdagen telefonisch dan wel online beschikbaar voor het maken van een afspraak.
- Op de website is aangegeven op welke tijdstippen men telefonisch bereikbaar is.
- Doorverwijzing vindt plaats indien geen spreekuren beschikbaar zijn voor acute hulpvragen. Bij doorverwijzing is duidelijk waar de cliënt naar toe kan.
- Uit werkafspraken en werkinstructies (protocollen) blijkt dat triage en consultdifferentiatie lokaal is geïmplementeerd en dat dit periodiek wordt geëvalueerd en bijgestuurd.
- Indien de triagist medisch inhoudelijke vragen stelt aan degene die een consult wenst, is deze medisch geschoold.
- Elke werkdag is minimaal één spreekuur voor opvang bij acute hulpvragen. Dit kan eventueel in samenwerking met een ander CSG gerealiseerd worden.

Goed (en/en)

- Idem aan voldoende +
- Spreekuren voor acute hulpvragen worden dagelijks gehouden bij het CSG.
- De organisatie van de spreekuren en de wachttijden voor de patiënt wordt minimaal eenmaal per twee jaar steekproefsgewijs met klanttevredenheidsonderzoek geëvalueerd en waar nodig worden aanpassingen gedaan.

Uitstekend (en/en)

- Idem aan goed +
- Openingstijden zijn afgestemd op de behoeften van cliënten.
- Er is een breed aanbod (off- en online) om de doelgroep te bereiken.
- Er is ruimte binnen het spreekuur om in geval van bijzondere problematiek de consulttijd te verlengen ('vliegende keep').
- Het CSG zorgt voor plaatsing op het eigen spreekuur binnen de daarvoor afgesproken termijnen in een lokale vastgelegde werkwijze 'verwijzing/toegang tot consult seksuele gezondheid en consulddifferentiatie'. Wanneer tijdige plaatsing niet mogelijk is wordt actief geadviseerd over andere mogelijkheden van zorg.
- Het CSG houdt een registratie bij van afgewezen cliënten die wel een indicatie hadden voor een consult.
- Uit werkafspraken en werkinstructies (protocollen) blijkt dat triage en consulddifferentiatie lokaal is geïmplementeerd en dat dit structureel (jaarlijks) wordt geëvalueerd en bijgestuurd.

Onvoldoende (of/of)

- Het is onduidelijk of triage en consulddifferentiatie lokaal is geïmplementeerd en of dit wordt geëvalueerd.

of

- Er wordt onvoldoende gehandeld op klachten over bereikbaarheid van off- en online dienstverlening.

of

- Het CSG biedt niet op elke werkdag een mogelijkheid (spoedplek) aan voor opvang bij acute hulpvragen.

Zwaar onvoldoende (of/of)

- Er vindt geen triage en consulddifferentiatie plaats.

of

- Het CSG is op werkdagen niet bereikbaar.

of

- Het CSG biedt niet op elke werkdag een spreekuur aan voor opvang bij acute hulpvragen. Daar zijn ook klachten over.